

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ.

Κωνσταντίνος Γανωτής.

Στην Ἐκκλησιαστική γλῶσσα λέμε καὶ τὰ θεωρητικὰ πρακτικά, γιατί δὲν ὑπάρχει σκέψη ἀκίνητη, ἀπὸ τότε ποὺ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἔγινε δημιουργική. Στὴν παράδοση τοῦ κόσμου “ θεωρητικὰ ” λέμε τὶς σκέψεις, ποὺ νιώθουν αὐτάρκεια, γιατί ἀρκοῦνται νὰ θαυμάζουν τὸν ἑαυτό τους κι ὄχι νάγαποῦν καὶ νὰ ὠφελοῦν τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ πρῶτο οἰκοδομικὸ στοιχεῖο-θεμέλιο τῆς οἰκογένειας εἶναι ὁ Χριστός. Ἄν πεῖς πὼς εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν συζύγων, ἀφίνεις ἀπ’ ἔξω τὸν Χριστό, χορηγὸ τῆς ἀγάπης, γιατί “ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον. ” “Ὅσοι ἔχουμε λίγη πείρα καὶ λίγη φώτιση Θεοῦ, βλέπουμε συχνὰ τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πιὸ εὐγενικὰ νὰ μεταβάλλονται ὅπως ἡ πίστη τοῦ Πέτρου ποὺ ἔφτασε στὴν

ἄρνηση. Ἄς σκεφτοῦμε ἀκόμα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔγιναν δαίμονες. Ἄρα ὅλα τὰ ἀγαθὰ εἶναι δῶρα θεϊκά.

Συχνά, πολὺ συχνά οἱ νεόνυμφοι συγκλονίζονται τόσο πολὺ ἀπὸ τὰ σαρκικὰ στοιχεῖα τοῦ ἔρωτα, ὥστε νὰ τὰ θεωροῦν ἀυθύπαρκτα καὶ τελείως ἄσχετα μὲ τὸ δημιουργὸ τοῦ κόσμου. Καὶ χάνουν ἢ ἀπωθοῦν τὴν εὐσέβειά τους, γιὰ νὰ τὰ χαροῦν περισσότερο. Τί ἔκπληξη ὅμως θὰ αἰσθανθοῦν, ὅταν φωτιστοῦν καὶ καταλάβουν ὅτι καὶ τὶς πιὸ ἀπίθανες σαρκικές, λειτουργικές λεπτομέρειες τὶς ἔχει πλάσει ὁ Θεός, ποὺ προνοεῖ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἄνθρωπο καὶ στὴ ψυχὴ καὶ στὶς αἰσθήσεις του. Ἔτσι μ' αὐτὴ τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ θὰ εὐτυχοῦν οἱ ἄνθρωποι μέσα στὴν οἰκογένεια καὶ μὲ τὴν εὐσέβειά τους καὶ μὲ τὶς εὐλογημένες ἀπολαύσεις τους, ποὺ εἶναι κι αὐτὲς εὐσέβεια, ὅταν βιώνονται μὲ εὐχαριστία.

Ὁ/Ἡ σύζυγος μὲ τὴ φώτιση τοῦ Θεοῦ θὰ μαντεύσει ὅτι στὴν καρδιὰ τοῦ/τῆς συζύγου ὑπάρχει ἓνας θησαυρὸς καλοσύνης, ἀγιότητας καὶ θ' ἀπευθύνεται σ' αὐτὸ τὸ βάθος. Θὰ θεωρεῖ αὐτονόητη τὴν καλὴ θέληση τοῦ ἄλλου κι ἔτσι θὰ ροκαλεῖ τὸ φιλότημο. Δείχνω τὸν καλὸ ἐαυτό μου, γιὰτὶ διαπιστώνω ὅτι ὁ ἄλλος τὸν θεωρεῖ αὐτονόητο καὶ δὲν θέλω νὰ τὸν διαψεύσω.

Πρέπει νὰ πειστοῦμε ὅτι τὸ κακὸ δὲν ὑπάρχει ὡς πραγματικότητα, γιὰτὶ δὲν τὸ δημιούργησε ὁ Θεός · εἶναι μιὰ προσποίηση τοῦ ἀνθρώπου, ἓνα θέατρο, ποὺ τὸ πιστεύει ὁ ἴδιος ὡς πραγματικὸ καὶ γι' αὐτὸ τὸ παίζει λάθος. Τὰ πάθη ποὺ κυριεύουν τὸ σῶμα φαίνονται σὰν πραγματικότητα ἀυθύπαρκτη ἀλλὰ ἀποτελοῦν ἀποτελεσματὴς τῆς ἀπομάκρυνσης ἀπ' τὸ Θεό. Καὶ στὰ πνευματικὰ πάθη συμβαίνει τὸ ἴδιο (ἐγωϊσμός, κατάκριση κλπ). Τὸ σταθερὸ καὶ αἰώνιο κι ἐδῶ εἶναι ὁ Θεός, καὶ ὁ ἐαυτὸς μας ἀυταπατᾶται καὶ ἡ δημιουργία διαστρέφεται, ἐπειδὴ παρατείνεται ἡ ἀποστασία μας ἀπ' τὸ Θεό. Λατρεύουμε ὡς Θεὸ τὸν ἐαυτό μας καὶ ἀναζητοῦμε ψυχὴ καὶ σῶμα ἓναν ἄλλο Θεό, καὶ σὰν τέτοιος ἔρχεται ὁ δαίμονας καὶ μᾶς κυριεύει. Ὁ δαίμονας κι αὐτὸς εἶναι ὑπὸ κατάργηση ἀλλὰ διεκδικεῖ νὰ θεωρεῖται πραγματικότητα, ἐνῶ δὲν εἶναι.

Ἔτσι λοιπὸν ἓνα “ πρακτικὸ ” μυστικὸ τῆς συζυγικῆς εὐτυχίας βασικὸ καὶ κρίσιμο εἶναι ἡ αὐτονόητη πίστη ὅτι ὁ ἄλλος εἶναι καλός · ἀκόμα κι ὅταν φέρνεται ὡς κακός, ἐμεῖς βλέπουμε τὸν κρυμμένον καὶ πραγματικὸν καλὸν ἄνθρωπο μέσα στὸ σύντροφό μας. Αὐτὸ πρὶν νὰ γίνῃ καὶ κατόρθωμα εἶναι δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε καλὸ στὴν ζωὴ μας, ἂν δὲν δοθεῖ σὰν δῶρο ἀπ' τὸ Θεό.

Αποτέλεσμα και καρπός αυτής της προκοπής του ζευγαριού είναι η απόφαση της θεληματικής αλληλοϋποδούλωσης του ενός στον άλλον. Ό ένας χαρίζει την ελευθερία του στον άλλον. Και το κάνει ευχάριστα, εφόσον ζητάει μ' αυτό να μιμηθεί τον τρόπο που λατρεύει το Θεό. Γι' αυτό λέμε λατρεύω τον/τήν σύζυγό μου. Βέβαια η κάθε άρετή σ' αυτόν τον κόσμο έχει και την κίβδηλοποίησή της. Υπάρχουν πολλοί που αιχμαλωτίζονται από την καλλονή του σώματος ή την φυσιογνωμία του άλλου και τότε η σχέση γίνεται πάθος. Τέτοια πάθη είναι οι " μεγάλοι έρωτες " της αισθηματικής λογοτεχνίας με την τραγική συχνά απόληξή τους. Έρχονται ώρες όμως μέσα στην ρουτίνα της οικογενειακής ζωής, που μας βρίσκει ο πειρασμός άπροετοίμαστους και πικραίνεται ο ένας από τον άλλον και η πίκρα αυτή, όταν παρατείνεται, κλονίζει τη σχέση των συζύγων και κινδυνεύει η οικογένεια όπως το πλοίο στη φουρτούνα.

Τότε ο καθένας από τους δύο σχηματίζει την χειρότερη εικόνα για τα βαθύτερα αισθήματα του άλλου. Και όμως αρκεί συχνά μια γλυκιά ή έστω όχι ψυχρή κουβέντα, ακόμη κι όταν λέγεται ύποκριτικά, για ν' αλλάξει το ψυχολογικό κλίμα και να σβήσει ο θυμός. Γιατί όπως είπαμε το κακό είναι ένα θέατρο, ενώ το καλό είναι η αυτόνομη αύθεντική ζωή.

Κάποτε μάλιστα όταν μέσα στην ήλεκτρισμένη ατμόσφαιρα του θυμού συμβεί κάτι πολύ δυσάρεστο άπροσδόκητα ή πολύ ευχάριστο, τότε η ατμόσφαιρα αλλάζει αυτόματα και οι σύζυγοι " ξεχνούν " γιατί ήταν ως εκείνη την ώρα μαλωμένοι. Στη Νάξο διηγούνται ένα περιστατικό με δυο Ναξιώτες που ήταν άσπονδοι έχθροι και δέν μιλούσαν. Κάποια μέρα έτυχε να βγαίνουν απ' το χωριό σύγχρονα και πήγαιναν 20-30 βήματα ο ένας πίσω απ' τον άλλον. Έπιασε όμως ξαφνικά μια δυνατή βροχή κι αναγκάστηκαν να καταφύγουν και οι δύο μαζί σε μια χωματοσπηλιά. Όταν τελείωσε η βροχή βγήκαν και οι δύο άμίλητοι, για να συνεχίσουν το δρόμο τους ο ένας μπροστά κι ο άλλος πίσω. Δέν είχαν κάνει όμως πέντε-έξι βήματα και η σπηλιά κατέρρευσε και αν τους είχε προλάβει πριν μισό λεπτό θα τους έθαβε και τους δυο. Όταν είδαν το γεγονός κοιτάχτηκαν στα μάτια κι έδωσαν τα χέρια. Ύστερα συνέχισαν το δρόμο τους μαζί σαν δύο καλοί φίλοι.

Έκείνο που συντηρεί περισσότερο την καλή έκτίμηση μεταξύ των συζύγων είναι η μνήμη των θυσιών, που κάνει ο ένας για τον άλλον ή για τα παιδιά και τους άλλους οικείους. Ο σύζυγος δεσμεύεται από τους πόνους και τα βάσανα της συζύγου του για τα παιδιά ή για τον ίδιο ή για τους δικούς του (παράδειγμα : Έγώ σε γέννησα). Η θυσία, ή όποια-

δήποτε θυσία, είναι δυνατή και σπάνια ἀρετή και ἔχει πάνω της ἀποτυπωμένη τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ὅταν θέλουμε νὰ σώσουμε τὴν σχέση μας καὶ τὴν οἰκογένειά μας καὶ μᾶς φαίνεται δύσκολο, τότε μᾶς σώζει μιὰ θυσία καὶ ἔξω ἀκόμα ἀπ' τὴν οἰκογένεια μιὰ φιλανθρωπία λ.χ. ἢ καὶ μιὰ νηστεία. Ὁ Θεὸς ἐπεμβαίνει πολὺ θαυματουργικὰ σὲ τέτοιες καταστάσεις καὶ μὲ τέτοιες μεθοδεύσεις.

Ἡ οἰκογένεια ὡς ὀργανωμένη ἀγαπητικὴ κοινότητα δημιουργεῖ τρόπους ζωῆς, ὅπως εἶναι τὸ κοινὸ τραπέζι, τὸ κοινὸ κρεβάτι, ἡ κοινὴ προσευχὴ καὶ ἄλλοι οἰκογενειακοὶ θεσμοὶ (λ.χ. ἡ τακτικὴ ἐλεημοσύνη, ὁ κοινὸς ἐκκλησιασμός, τὸ ζύμωμα τοῦ προσφόρου, οἱ ἐπισκέψεις καὶ τὰ δῶρα στοὺς συγγενεῖς). Αὐτὰ ἀναγκάζουν τὸ ζευγάρι νὰ συνεργάζεται κι ἔτσι νὰ σπάει τὶς βουβὲς καὶ μοχθηρὲς γκρίνιες, ποὺ ἔρχονται καὶ πέφτουν σὰν μολυσματικὲς ἀρρώστιες στὶς οἰκογένειες.

Κάτι ποὺ σὲ παλιότερες ἐποχὲς λειτουργοῦσε αὐτόματα καὶ δὲν ἔφερνε προβλήματα στὶς οἰκογένειες εἶναι ἡ φυσικὴ σχέση τῶν συζύγων. Δηλαδή ὁ ἄντρας εἶχε τὴν ἀδρὴ, ἀρρενωπὴ φυσιογνωμία του καὶ ἡ γυναῖκα ἦταν πιὸ ταπεινὴ, πιὸ ὑπομονετικὴ, πιὸ “ γυναικεία ” φυσιογνωμία. Ἦταν βέβαια καὶ ἐποχὲς, ποὺ ἡ μυϊκὴ δύναμη τοῦ ἀνδρα ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἐπιβίωση μέσα στὴν ἀγροτικὴ κοινωνία, ἀλλὰ ὅπωςδήποτε οἱ ἄντρες ἔκαναν καὶ κατάχρηση αὐτῆς τῆς ὑπεροχῆς τους. Ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ συχνὰ ἐνιωθε ἀδικημένη, ταπεινωμένη, ἀλλὰ ὡς γυναῖκα μὲ τὶς ψυχολογικὲς καὶ βιολογικὲς ἀκόμα παραμέτρους ἐνιωθε πιὸ ικανοποιημένη ἀπ' ὅσο νιώθει ἡ σύγχρονη γυναῖκα, ποὺ στερεῖται τὴν ἀρρενωπὴ καὶ δυναμικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἀνδρα, ποὺ συχνὰ εἶναι ἓνας ἀνούσιος ἀστός.

Παλιότερα ὅταν ἄκουγε ἡ νύφη στὸν Ἀπόστολο τοῦ γάμου τὸ “ ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα ”, δὲν ἐνιωθε μειωμένη καὶ καταπιεσμένη. Ἴσα ἴσα τὴν κυρίευε τὸ ρῆγος γιὰ τὴν ἐπόμενη ὥρα, ποὺ θὰ ἐνιωθε ἀσφαλισμένη μέσα στὴν ἀγκαλιά του καὶ ικανοποιημένη, ποὺ θὰ συγκλόνιζε αὐτὸν τὸν γίγαντα. Ὑστερα ἦρθαν τὰ κηρύγματα τοῦ διαφωτισμοῦ καὶ ξεσήκωσαν τὰ μυαλὰ τῶν γυναικῶν καὶ εἶπαν πὼς εἶναι ἴσες μὲ τοὺς ἄνδρες καὶ τὸ ἴσες τὸ καταλάβαν ὡς ὅμοιες καὶ ἴδιες κι ἀπὸ τότε δὲν βρίσκουν ἄνδρες ἀληθινούς. Καὶ ἀναγκάζονται ἄλλες νὰ τοὺς νταντεύουν σὰν μωρὰ παιδιὰ κι ἄλλες νὰ φέρνονται ἀντρικά, γιὰ νὰ ἀποδείξουν ὅτι εἶναι ὅμοιες.

Κι αὐτὰ ὅλα ἔγιναν ἔτσι, γιὰτὶ μὲ τὴν εὐθύγραμμη βαρβαρότητα τοῦ διαφωτισμοῦ ξεχάσαμε ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς κατάργησε τὴν ἀξιοκρατία.

Ἄξιος εἶναι μόνο ὁ Θεὸς κι ἀκτινοβολεῖ τὴν ἀξία του στὰ παιδιά του ἐξ ἴσου δίνοντας στὸ κάθε πλάσμα τὴ φυσιογνωμία του. Κι ἐμεῖς εὐχαριστημένοι μὲ ὅποιες δωρεές μᾶς ἔδωσε ὁ Θεὸς κάνουμε τὸ θέλημά του μὲ τὸν τρόπο, ποὺ μᾶς ἔδωσε. Ἔτσι ὅταν βλέπει ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα τὸν ἄντρα της ν'ἀσκεῖ μιὰ ἰσχυρὴ ἐπιρροή, λέει μέσα της ὅτι αὐτὸν τὸν ρόλο τοῦ ἔδωσε ὁ Θεὸς καὶ τὸν παίζει “ κατὰ χρέος ”, ἐνῶ στὴν οὐσία εἶναι κι αὐτὸς μιὰ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ὅπως εἶναι καὶ ἡ ἴδια.

Ἐνα σοβαρὸ πρόβλημα, ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ οἰκογένειες καὶ εἶναι τελείως πρακτικὸ πρόβλημα, εἶναι ἡ ἀδυναμία τῶν ἀνδρῶν κυρίως ν'ἀποκολληθοῦν ἀπὸ τὴν πατρικὴ τους οἰκογένεια. Αὐτὸ εἶναι ἀποτέλεσμα συνδυασμοῦ δειλίας γενικὰ μπροστὰ στὰ προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ ἀρρωστημένης προσκόλλησης τῆς οἰκογένειας καὶ κυρίως τῆς μάνας μὲ τὸ παιδί της. Τὸ ὅτι εἶναι σοβαρὸ φαίνεται κυρίως ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας ὥρες τῆς δημιουργίας, ὅταν ἔπλασε ὁ Θεὸς τὴ γυναῖκα καὶ πρὶν νὰ ὑπάρχουν ἀκόμα γονεῖς καὶ παιδιά εἶπε ὁ Δημιουργὸς γιὰ τὸ γάμο : “ Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν. Ἔνεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν ”.

Ἐβλεπε δηλαδὴ ὁ Θεὸς ὅτι στὸ γάμο ἐπικρέμαται ἡ ἀπειλὴ νὰ παντρεύεται κανεὶς μὲ μισὴ ψυχὴ καὶ ἡ ἄλλη μισὴ τοῦ ἄντρα νὰ εἶναι προσκολλημένη πρὸς τὴ “ μαμὰ του ” σὰν νὰ εἶναι ἀκόμα νήπιο. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀνωριμότητα, ποὺ βασανίζει πολλὰ ζευγάρια καὶ καταστρέφει τὴν εὐτυχία μέσα στὴν οἰκογένεια. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἄντρες ἢ γυναῖκες, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ γαπήσουν τὸν σύντροφό τους γιὰτὶ ἡ καρδιά τους ἔμεινε μικρὴ, ὅπως ὅταν ἦταν παιδιά στὰ σπίτια τους, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ γαπήσει καὶ νὰ ὠφελήσει τὸ ἄλλο πρόσωπο.

Τὸ τί πρέπει νὰ κάνει ὁ/ἡ σύζυγος ὅταν συνειδητοποιήσει ὅτι κατέχεται ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνεπάρκεια, ποὺ στὴν ἔξαρσή της φτάνει στὰ ὅρια τῆς διαστροφῆς, αὐτὸ δὲν θὰ τοῦ τὸ πεῖ ἡ ψυχολογία. Ἡ ψυχολογία θὰ τὸν βοηθήσει ἴσως νὰ τὸ συνειδητοποιήσει. Ἀπὸ 'κεῖ καὶ πέρα ἡ καλὴ ἀλλοίωση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ὁ γάμος εἶναι μυστήριον, γιὰτὶ ἡ ἐπιτυχία του εἶναι μυστήριον κι αὐτὴ, δηλαδὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ δυνάμεις πάνω ἀπὸ τὶς φυσικὲς, ἀπὸ τὴ δύναμη καὶ τὴ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὅταν ὅμως ἀκόμα ξεπεράσει τὸ ζευγάρι τὰ ἐσωτερικὰ του προβλήματα, ἀκόμα καὶ ὅταν πετύχει ἄριστα ὁ συνδυασμὸς τῶν δύο προσώπων “ εἰς σάρκα μίαν ”, ἡ οἰκογένεια δὲν θὰ ἔχει βρεῖ τὴν

όλοκλήρωσή της, ἂν δὲν συνδυαστεῖ μὲ τὴ σύνολη κοινωνία. Ἄν δὲν τὸ κατορθώσει αὐτό, θὰ εἶναι μιὰ ἐνδοστρεφῆς οἰκογένεια, ποὺ δὲν θὰ ἀργήσει καὶ πολὺ νὰ αἰσθανθεῖ μιὰν ἀβάσταχτη μοναξιά. Ἡ οἰκογένεια πρέπει νὰ γίνεται ἕνας εὐεργέτης τῆς κοινωνίας μὲ τὸ νὰ “ χαίρει μετὰ χαιρόντων καὶ νὰ κλαίει μετὰ κλαιόντων ”. Ἐτσι θὰ δοθεῖ ἡ ἱκανότητα νὰ θαυμάζει ὁ ἕνας τὴν ἀρετὴ τοῦ ἄλλου καὶ αὐτὸς ὁ συναγωνισμὸς ἀρετῆς θὰ ἀποκαλύψει τὸ μυστικὸ βάθος τῆς ψυχῆς στὰ μάτια τοῦ ἄλλου. Οἱ σύζυγοι θὰ ἀναγνωρίσουν σωστὰ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ στὶς μεταξύ τους σχέσεις καὶ στὶς σχέσεις τους μὲ τὴν κοινωνία. Πρακτικὰ αὐτὴ ἡ ἔξοδος τῆς οἰκογένειας πρὸς τὴν κοινωνία γίνεται πολὺ συχνὰ μὲ τὴν φιλανθρωπία. Εἶναι ἀλληλένδετη ἡ ἀγάπη τοῦ ζευγαριοῦ μὲ τὴν φιλανθρωπία.

Πάντως ὅσο κι ἂν ἀναγνωριστοῦν τὰ δύο πρόσωπα μεταξύ τους, οἱ σύζυγοι πάντοτε θὰ ἀποτελοῦν ὁ καθένας ἕνα μυστήριον γιὰ τὸν ἄλλον. Τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο μοιάζει μὲ τὸ Θεό, γιατί ἔχει τὸ βάθος τοῦ ἐγώ του ἀπρόσιτο γιὰ τὸν ἄλλον. Μπορεῖς νὰ ἀγαπᾷς τὸν ἄνθρωπό σου, νὰ κατανοεῖς τὴν συμπεριφορά του, ἀλλὰ τὸ βάθος τοῦ προσώπου του δὲν θὰ τὸ γνωρίσεις τελείως ποτέ, γιατί ἐκεῖ ἐδράζεται ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Θὰ τὸν ἀγαπᾷς μόνο καὶ θὰ τὸν προσκυνᾷς τὸ Θεὸ μέσα στὸ βάθος τῆς ψυχῆς τοῦ ἄλλου.

Ἀπ’ αὐτὸ τὸ σεβασμὸ στὸ ἀπλησίαστο βάθος τοῦ ἄλλου προσώπου πηγάζει καὶ ὁ σεβασμὸς στὴν ἐλευθερία του. Ὅσο ἀλληλένδετοι καὶ ἐξαρτημένοι κι ἂν εἶναι οἱ σύζυγοι μεταξύ τους παραμένουν ἐλεύθερα πρόσωπα κι ὁ καθένας περιμένει πάντοτε τὴν ἔκκληση τῆς ἀπόφασης καὶ τῆς ἐπιλογῆς τοῦ ἄλλου. Αὐτὸ βέβαια κάνει τὸν ἕνα νὰ αἰσθάνεται τὸν κίνδυνο, ποὺ μπορεῖ νὰ δημιουργήσει ὁ ἄλλος στὴ σχέση τους, ἀλλὰ γι’ αὐτὸ βάζουν τὴ σχέση τους κάτω ἀπὸ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὴ ἡ ἐνδοστρέφεια τοῦ ἐνὸς προσώπου παρατηρεῖται καὶ ἀνάμεσα στὸ γονιὸ καὶ τὸ παιδί. Συχνὰ ὁ πατέρας ἢ ἡ μάνα ἐπικοινωνοῦν μὲ τὸ παιδί ἢ τὰ παιδιά, σὰν νὰ εἶναι ἄσχετος ὁ ἄλλος γονιός. Ἐτσι χτίζονται οἱ ἐξαρτήσεις, ποὺ ἀργότερα βασανίζουν τὶς οἰκογένειες τῶν παιδιῶν. Ὁ κάθε γονιὸς πρέπει νὰ βλέπει στὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν του τὸ πρόσωπο τοῦ/τῆς συζύγου του. Αὐτὴ εἶναι ἡ φυσιολογικὴ οἰκογενειακὴ σχέση. Ἀκόμα καὶ τὸ ψυχρὸ οἰκογενειακὸ δίκαιο δὲν χαρακτηρίζει τοὺς δύο συζύγους σὰν σχετιζόμενα πρόσωπα ἢ σὰν συγγενεῖς ἀλλὰ σὰν ἕνα πρόσωπο.

Καὶ ἀπέναντι στὰ παιδιά πρέπει ὁ γονιὸς νὰ στέκεται μὲ σεβασμὸ στὴν ἐλευθερία τους, στὴν ἀναγνώριση τοῦ ἀπλησίαστου βάθους τῆς προσωπικότητάς τους ὅσο κι ἂν εἶναι ἀνώριμη ἀκόμα. Αὐτὸ ἐπιβάλλεται, γιὰ αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Πρέπει ἡ οἰκογένεια ν'ἀποτελεῖ ἕνα μυστήριον σεβαστὸ ἀπ' ὅλα τὰ μέλη τῆς καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητη μιὰ τελετουργικὴ ὀργάνωση τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, δηλαδὴ τὸ κοινὸ τραπέζι μὲ τὴν παρουσία ὅλων, τὸ ἀναμμένο καντήλι, ὁ κοινὸς ἐκκλησιασμός, ὁ διάκοσμος τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ δίνει ἐορταστικὸ χρῶμα στὶς γιορτὲς, κι ἄλλα τέτοια.

Πολλοὶ γονεῖς στὴν ἐποχὴ μας ἔχουν παράπονο ἀπὸ τὰ παιδιά τους, γιὰ τὸ δὲν τοὺς σέβονται, δὲν τοὺς ἐκτιμοῦν καὶ αὐθαδειάζουν. Καὶ ψάχνονται οἱ γονεῖς, γιὰ νὰ ἴδοῦν τί ἔκαναν λάθος γιὰ νὰ τοὺς ὑποτιμοῦν ἔτσι τὰ παιδιά τους. Τὰ παιδιά ὅμως μᾶς κρίνουν ὄχι τόσο σὰν ἄτομα ἀλλὰ σὰν κοινωνία. Ἡ κοινωνία πράγματι βασανίζει τὰ παιδιά καὶ τὰ σαρκάζει. Τὰ βασανίζει γιὰ τὸ ἕνα μέρος τὰ ἐρεθίζει μὲ τὰ θεάματά της καὶ τὶς θεωρίες της κι ἀπὸ τ' ἄλλο τὰ κατακρίνει, ὅταν αὐτὴ ἡ ἀγωγή ποὺ τοὺς δίνει, ἐκφράζεται στὴ συμπεριφορὰ τους.

Θὰ ἔπρεπε βέβαια νὰ ξεχωρίζει τὸ παιδί τοὺς γονεῖς του, ἂν δὲν ἔχει συγκεκριμένα παράπονα γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τους. Παρασύρεται ὅμως ἀπὸ τὸ γενικὸ κλίμα τῆς “ ἀπομυθοποίησης ” τῶν οἰκογενειακῶν ἀρετῶν. Ὅταν βλέπει καὶ τοὺς γονεῖς του νάναπαύονται μέσα στὶς τέρψεις καὶ τὶς ἀνέσεις ποὺ προσφέρει ἡ ἀστική ζωὴ καὶ νὰ μὴν ἀντιδροῦν σ' αὐτές, τότε περιλαμβάνει καὶ τοὺς γονεῖς του μέσα στὴ σύγχρονη κοινωνία, ποὺ τὸ παιδί τὴν ὑποτιμᾷ. Ὡστε στὴ σύγχρονη κοινωνία μπορεῖ κανεὶς νὰ κερδίσει τὴν ἐκτίμηση καὶ τὸν σεβασμὸ τῶν παιδιῶν του, ὅταν γίνει ἐπαναστάτης κι ἐργάζεται συνειδητὰ γιὰ τὴ διόρθωση τῆς σημερινῆς κοινωνίας.

Μιὰ ἐπανάσταση πολὺ αἰσθητὴ στὴν ἐξαχρειωμένη καὶ παραλυμένη κοινωνία μας εἶναι ἡ πολυτεκνία. Τὰ σύγχρονα ζευγάρια χωρὶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴ “ πολὺ λογικὰ ” καταλήγουν στὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ συντηρήσουν μιὰ πολύτεκνη οἰκογένεια. Ὁ διαφωτισμὸς ὡς βιοθεωρία ἔπεισε τὸν κόσμον νὰ ἀντιμετωπίζει τὰ προβλήματα μὲ τὴν λογικὴ. Ἡ λογικὴ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσει τὰ θαύματα οὔτε νὰ διακρίνει τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ αὐτὴ ἡ λογικὴ θεώρηση τῶν πραγμάτων ἔχει γίνῃ πια τὸ κατεστημένο. Γι' αὐτὸ οἱ πολύτεκνοι εἶναι σύγχρονοι ἥρωες στὸν πόλεμον κατὰ τοῦ

κατεστημένου. Καὶ τὰ παιδιὰ ἀναγνωρίζουν αὐτὸν τὸν ἡρωϊσμὸ τῶν πολύτεκνων γονιῶν τους.

Ἡ ὀλιγότεκνη οἰκογένεια ἀναγκαστικὰ ὑπερπροστατεύει τὰ λίγα τέκνα (ἢ τὸ τέκνο) τῆς καὶ ἀφανίζει τὴ φιλοτιμία του καὶ τὸ ζῆλο νὰ παλέψει γιὰ τὴ ζωὴ του. Ἔτσι ἀναγκάζεται νὰ τὸ συντηρεῖ μέχρι τὰ γεράματά του. Καὶ μ'αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ γι' αὐτὴ τὴν αἰτία ἀποδεκατίζεται ἀπὸ μόνη τῆς ἢ κοινωνία. Ἄς συμβουλευοῦμε λοιπὸν κι ἄς ἐνθαρρύνουμε τὶς καινούργιες οἰκογένειες νὰ γίνουν πολύτεκνες, γιὰ νὰ κουραστοῦν λιγότερο καὶ νὰ τὰ χαροῦν περισσότερο τὰ παιδιὰ τους. Καὶ κυρίως γιὰ νὰ μὴν γίνουν πλούσιοι, γιατί οἱ πλούσιοι στεροῦνται τὴ γεύση τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι τὸ ἀγώνισμα τῆς πολύτεκνίας ἀντιμετωπίζει μιὰ οἰκογένεια μόνο μὲ τὴν πίστη καὶ τὴ στενὴ σχέση μὲ τὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο μυστικὸ τῆς οἰκογενειακῆς εὐτυχίας. Νὰ δοῦμε ἂν θὰ τὸ μνηθοῦν οἱ καινούργιες οἰκογένειες γιὰ ν'ἄχομε αὔριο ἓνα καλύτερο κόσμο.

Βέβαια καὶ ἄλλα πολλὰ πρακτικὰ μυστικὰ ὑπάρχουν γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη οἰκογένεια καὶ αὐτὰ ἐπιστρατεύονται ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογένειας, ὅποτε τὰ χρειάζονται, μὲ τὴ φώτιση τοῦ Θεοῦ, ὅταν οἱ καρδιὲς εἶναι καθαρὲς καὶ στολισμένες μὲ τὴν ταπείνωση. Ὅταν ὁ καθένας αἰσθάνεται ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν τιμᾷ, τότε ὑπομένει εὐκόλα κάθε ὑποτίμηση, κάθε ἀδικία, κάθε ἀντιξοότητα.

**Δακτυλογράφηση & Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια, Αἰκατερίνη
Κόρμαλη Γανωτῆ.**

Πηγή : <http://konstantinosganotis.gr/omilies-menou>